

<u>Liturgie morgendienst (Middelburg)</u>	<u>Liturgie middagdienst (Kampen)</u>
Votum en vrede-/zegengroet Antwoordlied: Ps. 33:2, 7	Votum en vrede-/zegengroet Antwoordlied: Ps. 33:2, 7
Lezen van de wet Antwoordlied: Ps. 6:1, 3	Gebed om de opening van Gods Woord
Gebed om de opening van Gods Woord Schriftlezing: Psalm 90	Schriftlezing: Psalm 90 Zingen: Ps. 90:5, 7
Dienst van de offeranden Zingen: Ps. 90:5, 7	Tekst: zondag 4 HC
Tekst: zondag 4 HC	Bediening van het woord Antwoordlied: Gez. 16
Bediening van het woord Antwoordlied: Gez. 16	Belijdenis van het geloof Zingen: Ps. 76:3
Dankgebed Slotzang: Ps. 36:2	Dankgebed
Zegen	Dienst van de offeranden Slotzang: Ps. 36:2
	Zegen

Geliefde gemeente van onze Heere Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

Hebben jullie wel eens iets heel verkeerd gedaan, en dat je dan wist als papa daar achter komt, dan zwaait er wat. Dan wordt hij vast erg boos. En dan krijg ik straf? Heb je ook wel eens geprobeerd om onder de straf uit te komen? Door uitvluchten of excuus te verzinnen?

Bijv.: 'maar papa, ik kon er ook niets aan doen. Het gebeurde gewoon...'
en: 'papa, kunt u het niet door de vingers zien, en deze keer niet straf geven?'
Of: 'papa, u houdt toch veel van mij? Dan hoeft u mij toch niet te straffen?'

Ja, hoe vaak gebeurt het niet dat wanneer we zélf schuldig zijn, dat we dan uitvluchten gaan verzinnen? Of dat we als schuldigen de ánder dan gaan beschuldigen? zo van: ja, maar hij begon. Of zij sloeg me. Of hij was onbroederlijk tegen me...

Wat veel mensen dagelijks onder elkaar doen – met excuses komen en de ander ook beschuldigen – dat proberen we ook te doen bij God. Dat laat zondag 4 zien in de drie vragen en antwoorden 9-11. We kunnen dat zien als drie uitvluchten of beschuldigingen richting God. Om maar onder het oordeel, de straf van God uit te komen.

In vraag 9 zeggen we eigenlijk: is het niet oneerlijk dat God het onmogelijke van ons vraagt? Kan God niet met wat minder genoeg nemen?

In vraag 10: Is straf wel nodig? God kan toch ook wel wat door de vingers zien?
En in vraag 11: God is toch barmhartig, vol liefde? Waarom moet Hij dan straffen?

Zo proberen we onder Gods oordeel over onze zonden uit te komen. Maar de catechismus wijst deze beschuldigingen en uitvluchten van ons helemaal af. We kunnen niet aan Gods rechtvaardig oordeel ontkomen.

Het thema van de preek is: **Gods oordeel over onze zonde**. In dat oordeel is God:

1. Rechtvaardig (vr.+antw. 9)
2. Onveranderlijk (vr.+antw. 10)
3. Barmhartig (vr.+antw. 11)

Punt 1. God is in zijn oordeel over onze zonde rechtvaardig

Broeders en zusters, in vraag en antwoord 9 komt de eerste uitvlucht aan de orde: *Doet God de mens dan geen onrecht, dat Hij in zijn wet van hem eist wat hij niet doen kan?* Is het niet oneerlijk dat God het onmogelijke van ons mensen vraagt? Want wij kunnen toch niet meer doen wat God in van ons vraagt in zijn wet? Denk aan zondag 2. Daar werd gevraagd: waaruit kennen we onze ellende? Uit de wet van God. Daar voerde de catechismus ons al terug naar het begin, naar het paradijs. De schepping.

En zondag 4 grijpt in antwoord 9 ook terug op dát begin in het paradijs. God heeft de mens zó geschapen dat hij wél kon doen wat God in zijn wet van hem eist. God had de mens zó geschapen dat Hij de Heere volkomen liefhad en dat hij zijn naaste liefhad als zichzelf. Daar komt nog bij dat de Heere de mens ook had geschapen als iemand die verantwoordelijkheid draagt. Als mens die aanspreekbaar is, die kon luisteren en gehoorzamen. Zó spreekt God hem dan ook aan.

Naar die geschapen aard stelt God hem de wet. De wet van de liefde. Een wet waarnaar de mens zich – uit vrijwillige overgave – met heel zijn hart aan de Heere kon geven. De wet was dus niet iets *vreemds* voor de mens. Maar God had de mens zo gemaakt dat de wet helemaal *paste* bij zijn aanleg. De mens kon in het verbond die wet vanzelf doen. Die wet betekende léven voor hem. Die wet hoorde bij de mens, zoals het water bij de vis hoort, en lucht bij de vogel.

Gemeente, de Heere heeft de mens dus zó geschapen dat hij die wet *kón doen*. Bij de schepping had God de mens alle gaven gegeven die hij nodig had om volgens die wet te leven. Om de gevraagde gehoorzaamheid en liefde te geven. God had de mens gemaakt met een hart dat kon liefhebben. Hij was in staat om in *vrijwillige liefde* zich aan de Heere te geven. Zijn liefde en gehoorzaamheid was geen dwang, of geprogrammeerd automatisme van een *robot*. Maar het was een gehoorzaamheid en liefde uit **vrije keuze**.

De mens was bij de schepping al aangelegd op het leven met de Heere. En met zijn naasten. De mens kon dus helemaal naar de wet van God leven. Die wet paste hem zoals een passend kledingstuk. Zoals het water de vis paste. De mens kreeg van God zo'n aard, dat de wet van de liefde helemaal aansloot bij zijn aard. Hij kreeg van God gaven om naar de wet van de liefde te leven. Om God te dienen en lief te hebben.

Maar toen kwam de zondeval. Door de zondeval werd de mens niet ineens een ander schepsel. Waarvoor een andere wet zou gelden. Nee, na de zondeval blijft de mens wél mens. Dezelfde mens blijft voortbestaan. Maar hij is nu zondig geworden, zijn natuur is verdorven geworden (zondag 3). De mens heeft zichzelf beroofd van de **prachtige gaven** die God hem had gegeven, zo zegt antwoord 9.

Die gaven die God de mens had gegeven waren:

- Een goed verstand, waardoor hij God en de schepping goed zou kunnen leren kennen en verstandig met de aarde zou omgaan
- een goede wil, zodat hij zelf ook wilde, wat God van hem vroeg
- een goed inzicht in wat goed of verkeerd was, zodat hij goede beslissingen voor de schepping kon nemen.
- een goed lichaam, waarin hij God kon dienen

Maar van deze gaven heeft de mens zichzelf beroofd. Zijn verstand, zijn wil, zijn inzicht is zondig en gebrekkig geworden. Zijn lichaam is zwak en gebrekkig geworden. Toch past God de mens niet aan tot een ander schepsel van lagere rang. Dat was wel makkelijk geweest voor de mens. Dan legde God de lat gewoon wat minder hoog. Door minder te eisen of andere dingen te eisen. Maar dat doet God niet. Hij houdt de mens aan zijn hoge positie, aan zijn verantwoordelijkheid die hij bij de schepping had gekregen. De gouden standaard blijft.... Maar de realiteit is dat de mens niet meer kan doen wat God van hem vraagt in zijn wet. De lat ligt nu te hoog.

Broeders en zusters, is het van God dan onrecht, is het oneerlijk van God dat Hij dat wél van de mens blijft vragen na de zondeval? Of is dat juist rechtvaardig en eerlijk? Een voorbeeld kan dat duidelijk maken. Stel dat je een auto van een vriend mag gebruiken om voor hem wat op te halen. Die auto is de gave die je krijgt. Je spreekt ook samen af hoe je die auto moet gebruiken. En wat je doet als hij de auto total loss rijdt. De afspraak die je samen maakt is dat jij dan de dagwaarde van €10.000 vergoedt. Dat kún je hem ook betalen, want je hebt dat bedrag in de portemonnee.

Vervolgens ga je met de auto op weg om voor je vriend de spullen op te halen. Maar onderweg gaat het mis. Je geeft al het geld in je portemonnee uit aan snoep en mooie spullen. Je rijdt moedwillig veel te hard en je vliegt uit de bocht en de auto raakt total loss. Je hebt jezelf moedwillig beroofd van de gave die je had gekregen.

Later op de dag ontmoet je je vriend. Hij hoort van het ongeluk. Is het van hem dan onrecht, is het oneerlijk als hij je de rekening van €10.000 voorhoudt? Dat is toch afgesproken? Je kón hem ook betalen. Kun je dan tegen hem zeggen: je hebt geen recht om betaling te eisen, want ik heb geen geld? Nee toch! Als je niet kúnt betalen, dat ontnemt je vriend toch niet het recht om betaling te eisen? Hij gaf je de auto. Er zijn samen afspraken gemaakt. Hij doet je dus geen onrecht dat hij van je eist wat je niet meer kunt geven. Ja, dan ben je schuldig. Door eigen schuld gebeurd.

Gemeente, zo is het ook tussen ons en God. God heeft ons ook gaven gegeven. je lichaam, je ziel, je verstand, je wil en inzicht. En met die gaven moest de mens de Heere dienen. Hem als de Gever van de gaven er mee betalen. Na de zondeval komt daar niets meer van terecht. We hebben onszelf van die gaven beroofd. Die gaven zijn we niet per ongeluk kwijt geraakt. Door een ongelukkige samenloop van omstandigheden of zo. Dan zou je nog een excuus kunnen hebben.

Maar wij hebben die gaven van God verkwanseld en verspeeld. De catechismus zegt: moedwillig. Dus met opzet, bewust hebben we Gods gaven aan de duivel gegeven. De duivel heeft de mens er wel toe aangezet. Maar hij was zo dwaas om er naar te luisteren. En zo hebben we onszelf er van beroofd. Ja, ook wij delen daarin.

Dat laat de catechismus zien: de mens heeft zichzelf én al zijn nakomelingen van Gods gaven beroofd. Adam was in het verbond met God verbondshoofd. God sloot het verbond niet met Adam alleen. Los van alle andere mensen. Maar Adam was hoofd van de mensheid, vertegenwoordiger ervan. We kunnen ons nooit losmaken van Adam en Eva als onze voorouders. We hebben een band met hen. Ze zijn onze voorouders. God ziet de hele mensheid aan als eenheid. Toen onze voorouders zich moedwillig hebben beroofd van Gods gaven, toen hebben ze ook ons meegesleept. Daarom zijn ook wij, ja alle mensen, beroofd van die gaven. Zondag 4 is niet maar de belijdenis van Adam en over Adam. Maar ook onze gezamenlijke belijdenis over onszelf. Dat wij als ene mensheid ons van die gaven hebben beroofd.

Gemeente, dat is de realiteit. Ook met u en jou vandaag. En God presenteert ons de rekening. Hij houdt u de afspraken voor. De wet. God vraagt om volmaakte liefde tot Hem en tot onze naaste. God gaf u alle gaven om volkomen lief te hebben. Maar de realiteit is dat we het niet doen. Door de zondeval is onze natuur zo verdorven, dat we uit onszelf God en naaste haten. We kunnen niet meer anders en uit onszelf willen we dat ook niet anders. Onze onmacht is dus **onwil**. Moedwillig gedaan.

En als God nu deze mensen, die moedwillig hun gaven hebben verkwanseld, en die van nature geen berouw daarover hebben, de rekening presenteert, is dat dan onrecht? Als God hen gaat straffen, wie durft dan nog te zeggen dat het oneerlijk is? God is dan juist rechtvaardig. Hij handelt helemaal naar de gemaakte afspraken. Naar het recht.

Maar broeders en zusters, dat God rechtvaardig is, is voor ons juist goed. Denk even terug aan dat voorbeeld van die vriend die zijn auto aan je uitleende. Als die vriend na het ongeluk nou zeggen: Je hebt van de €10.000 nog €1.000 over? Nou, koop daar maar een 2^e hands brikkie voor. Ik neem wel genoeg met minder... Dan verandert die vriend de afspraak, het recht. Maar dan krijgt hij niet meer waar hij recht op heeft. Wordt dan weer zoals het eerst was?

Zo is het ook in zondag 4. Als God zou zeggen, ik laat mijn eis vallen, laat maar zitten mensen, want het lukt jullie toch niet meer, dan loopt het op niets uit. Dan aanvaardt God dus dat de mens zondig en onvolmaakt is. Dan aanvaardt God dat zijn mooie schepping kapot is. Terwijl het niet aan God lag. Want Hij had alles goed geschapen. Ja, dan komt het paradijs ook niet meer terug.

Daarom is het zo belangrijk dat God bleef vasthouden aan zijn recht. God is onveranderlijk. Hij gaat niet ineens de regels, het recht veranderen. Hij past de wet niet aan. Dat lijkt misschien wel hard van God. Maar dat is juist tot verlossing van de mens uit die diepe nood die de wet juist laat zien. Alleen zo komt het weer goed. Daarom zijn de woorden van Psalm 145:5 hier op zijn plaats: 'rechtvaardig is de Heer in zijn beleid Zijn werk toont steeds zijn goedertierenheid'.

Nee, de Heere doet ons geen onrecht. Hoe zou Hij dat kunnen! We zullen het juist moeten omdraaien in vraag 9 van de catechismus: *doet de mens Gód dan geen onrecht?* Het antwoord is: ja. Wij doen onrecht en God staat in zijn recht.

Het thema van de preek is: **Gods oordeel over onze zonde**. In punt twee zien we: **God is in zijn oordeel over onze zonde onveranderlijk.**

Broeders en zusters, de catechismus komt in vraag en antwoord 10 met de tweede uitvlucht: *wil God zo'n ongehoorzaamheid en afval ongestraft laten?* Moet daar nou per se straf op komen? Is er geen andere oplossing? God kan toch ook gewoon niet straffen? Kan Hij niet zeggen: 'arme stakkers, Ik ben wel rechtvaardig, Ik sta in mijn recht, maar zand erover... We praten er niet meer over'.

In dat geval maakt God geen gebruik van zijn recht. En dat kan niet. Wat is een rechter die de eis hoort, maar geen uitspraak doet? Dat kan niet. God is ook onveranderlijk. Dat wil zeggen Hij doet wat Hij heeft gezegd. Hij gaat straffen, het vonnis vellen.

Dat vonnis en die straf was al aangekondigd in Genesis 2:16-17: 'Van alle bomen van de hof mag u vrij eten, maar van de boom van de kennis van goed en kwaad, daarvan mag u niet eten, want op de dag dat u daarvan eet, zult u zeker sterven.' Na de zondeval zien we de uitwerking van deze straf. God haat de zonde. Hij is heilig. Hij ziet de zonde niet door de vingers, maar Hij gaat de mens er voor straffen.

Antwoord 10 zegt dan ook: God vertoort zich verschrikkelijk, zowel over de zonde die ons aangeboren is als over de zonden die wij doen. God ziet het dus zeker niet door de vingers. Hij doet er geen zand over. Nee, God wil die zonde door een rechtvaardig oordeel straffen.

Wat is dan dat rechtvaardig oordeel? Het vonnis van God? Dat is Gods vloek: 'vervloekt is ieder die zich niet houdt aan alles wat geschreven is in het boek van de wet, om dat te doen, Gal. 3:10 (antwoord 10). Die vloek van God is vreselijk. Dat is het tegendeel van de zegen. Gods zegen brengt leven. Maar Gods vloek brengt de dood. De zondaar die tegen Gods wet in is gegaan, leeft onder Gods toorn. Gods vloek komt dan.

Gemeente, die vloek van God werkt sinds de zondeval in deze wereld. Want waar de zonde is, daar doet die zijn vernietigende werking. Na de zondeval, in Genesis 3 kondigt God die vloek al aan. God vervloekt de slang. De vloek over de vrouw is dat ze moeite in haar zwangerschap zal hebben en met pijn kinderen zal baren. En naar haar man zal haar begeerte uitgaan, maar hij zal over haar heersen.

En tegen Adam zegt God: de aardbodem is omwille van u vervloekt. Met zwoegen zult u daarvan eten, dorens en distels zullen er opkomen. In het zweet van uw gezicht zult u brood eten, totdat u tot de aardbodem terugkeert. Omdat u daaruit genomen bent. Want stof bent u en tot stof zult u terugkeren, Gen. 3:16-19.

Die vloek is vanaf dat moment de eeuwen door over de aardbodem gegaan. De dood heerst vanaf Adam, zegt Paulus in Rom. 5. En wat is er de eeuwen door niet een

vervloeking geweest in oorlogen, armoede, uitbuiting, honger, ziekte, rampen en de dood. Daarin zien we de toorn van God over de zonde.

We hebben Psalm 90 gelezen. Een indringend gebed van Mozes. Mozes die de toorn van God over de zonde zo van dichtbij heeft ondervonden tijdens de woestijnreis van het mopperende en opstandige volk Israël. Mozes ziet Gods vloek over de zonde:

- U doet de sterveling terugkeren tot stof, vers 3
- Wij vergaan door Uw toorn, vers 7
- U stelt onze ongerechtigheden voor Uw ogen, onze verborgen zonden in het licht van Uw aangezicht, vers 8
- Al onze dagen gaan voorbij door Uw verbolgenheid, vers 9.
- De dagen van onze jaren zijn kort, het leven wordt snel afgesneden en wij vliegen heen, vers 10.
- Wie kent de kracht van Uw toorn, en Uw verbolgenheid?, vers 11.

En dit treft niet alleen de mens, maar heel de wereld zucht. De aardbodem is vervloekt. De hele schepping lijdt er onder. Mens, dier en wat er groeit en bloeit (Rom. 8:18-22). Toch is dit maar een begin van Gods oordeel. Want dit gaat over het tijdelijke leven in deze wereld. En van deze wereld.

Antwoord 11 zegt dan ook dat Gods gerechtigheid eist, dat de zonde die tegen de allerhoogste majesteit van God begaan is, ook met **de zwaarste**, dat is met de **eeuwige straf** aan lichaam en ziel gestraft wordt.

Dus de tijdelijke straf, de vloek die over de wereld en het leven gaat, die gaat straks over in de eeuwige straf. Namelijk de hel. In de hel werkt Gods toorn en vloek totaal. De hel is een plaats ergens in het heelal. Dat is de ergste plek die je je kunt voorstellen. In de hel is iedereen levend dood. De Bijbel zegt over de hel: het is de poel van vuur, die van zwavel brandt, Openb. 19:20. Daar sterft een worm niet en wordt het vuur niet uitgeblust, Mark. 9:48. Het vuur is pijn van buiten. En een worm is pijn van binnen.

Die vreselijke plaats wordt ook genoemd: de buitenste duisternis. Duisternis spreekt van angst, benauwdheid. De hel is de volle openbaring van Gods vloek en toorn. De hel laat zien dat God de zonde niet door de vingers kan zien. Maar die haat. De hel laat zien dat God onveranderlijk is en zijn wet handhaaft: vervloekt is een ieder die zich niet houdt aan alles wat geschreven is in het boek van de wet.

Aan dat woord houdt God zich. Hij voert ook het uit.

Met het boek van de wet wordt hier bedoeld: de wet van het paradijs. Het leven in het verbond naar die wet in volkomen liefde en gehoorzaamheid. Wie dat niet doet, die krijgt te maken met de vloek van het verbond. Onze God is een verterend vuur zegt Hebr. 12. Dat wil zeggen: God ziet geen zonden door de vingers. Hij doet er geen zand over. Dat kan Hij niet, want dat strijdt met zijn heiligheid en rechtvaardigheid. Nee, God straft de zonde door een rechtvaardig oordeel.

Gemeente, een rechtvaardig oordeel. Dat is een oordeel waarbij de straf opweegt tegen de zwaarte van het misdrijf. Wat is dat misdrijf dan waarover Gods rechtvaardig oordeel komt? De mens heeft God verlaten, Hem de rug toegekeerd. Dat doet God dan ook bij de mens: hem verlaten. De mens ging God haten. God

gaat ook de mens haten. De mens verbreekt de liefdesband. God verbreekt ook van zijn kant de liefdesband. De mens geeft zich over aan satan. God geeft hem ook over aan satan. De mens werpt zich in de dood, ook God werpt hem in de dood. De kiest de weg van de zonde, God laat hem op die weg lopen.

Dat rechtvaardig oordeel begint op aarde met het straffen in de tijd. Die ophoudt als we sterven of als de Heere Jezus terug komt. Want dan gaat het over in de eeuwige en zwaarste straf aan lichaam en ziel. Dat is de eeuwige dood in de hel. Dat is een rechtvaardige straf die past bij het zondigen tegen de allerhoogste majesteit van God.

Het thema van de preek is: **Gods oordeel over onze zonde**. In punt drie zien we nog: **God is in zijn oordeel over onze zonde barmhartig**.

Broeders en zusters, het is een ernstige toestand. We zijn schuldig. De rechter spreekt het vonnis uit: je verdient en krijgt de eeuwige dood. Vreselijk. Hoe moet het nu verder met de mens? Met ons? Zal er een uitweg zijn? De catechismus noemt dan in vraag 11 de laatste uitvlucht: *maar God is toch ook barmhartig?*

Kan God geen gratie geven? Er wordt een beroep gedaan op Gods barmhartigheid, op Gods medelijden met arme zondaren. Kan God niet gewoon medelijden met ons hebben en dan niet de eeuwige straf uitvoeren? Zodat we kunnen blijven leven?

De catechismus zegt: ja, God is barmhartig. Dat weten we uit de Bijbel. In Ex. 34:6-7 zegt de Heere over zichzelf dat Hij is: barmhartig, genadig, geduldig en rijk aan goedertierenheid en trouw. Die ongerechtigheid, overtreding en zonde vergeeft, maar die de schuldige zeker niet voor onschuldig houdt.

Misschien vraagt u: maar hoe zit dat dan? Als God dan barmhartig is, waarom dan toch die vloek, de eeuwige dood als straf? Omdat God ook rechtvaardig is. We kunnen nooit Gods eigenschappen tegen elkaar uitspelen. God is 100% rechtvaardig en 100% barmhartig tegelijk. Altijd. Als Hij barmhartig is, dan verloochent Hij zijn rechtvaardigheid niet. En in zijn rechtvaardigheid laat Hij zijn barmhartigheid niet achterwege. Er is bij de Heere dus nooit een tegenstelling tussen zijn rechtvaardigheid en barmhartigheid.

Dat is bij ons mensen op sommige momenten wel eens zo. Dat we met de hand over ons hart strijken en zeggen, och laat maar. Ik til er niet zo zwaar aan. Dan ben je even wat minder rechtvaardig. Of andersom, dat we liefdeloos en zonder medelijden staan op ons recht. Dan ben je minder barmhartig.

Maar dat kan bij de Heere niet. God is barmhartig, maar in het tonen van barmhartigheid kan Hij nooit zijn rechtvaardigheid op non-actief zetten. Als God barmhartig is, dan kan Hij dat alleen zijn in de weg van het recht. Jesaja profeteerde er al van: Sion zal door recht verlost worden, Jes. 1:27. Beiden staat hier naast elkaar: recht en verlossing (barmhartigheid).

Broeders en zusters, hoe moet die verlossing er komen zonder dat Gods recht en zijn barmhartigheid met elkaar in strijd komen? Als God zijn rechtvaardigheid laat

staan, dan komt de vloek, de doodstraf over ons allen. Hoe moet Hij dan zijn barmhartigheid nog tonen aan ons? Dat doet God juist *dóór het uitdelen van de hoogste en zwaarste straf*. Want God baant in zijn rechtvaardigheid en barmhartigheid zélf een weg tot onze redding. Die uitweg zien we in zijn Zoon, Jezus Christus. In het kruis. Daar komen Gods rechtvaardigheid én barmhartigheid naar voren.

God heeft de ongerechtigheid van ons allen op Hem doen neerkomen, Jes. 53:6. Hij heeft alle liefde en gehoorzaamheid van Gods wet voor ons vervuld. Hij heeft de volle last van Gods toorn gedragen. Hij heeft de eeuwige toorn van God, de vloek gedragen. God bewijst Zijn liefde en barmhartigheid voor ons daarin dat Christus voor ons gestorven is toen wij nog zondaars waren, Rom. 5:8.

Broeders en zusters, in het offer van Jezus Christus aan het kruis ziet u Gods rechtvaardigheid en barmhartigheid. God strafte Hem. Hij onderging het allerzwaarste lijden: de eeuwige dood, de vloek van God. God spaarde zelfs zijn eigen Zoon niet. Er was voor Hem geen uitvlucht of excuus mogelijk. Ja, als u zo kijkt naar het offer van Jezus Christus, dan is elke uitvlucht of excuus van ons totaal misplaatst. Dan gaan we al onze zonde, hoe klein of groot ook, onder ogen zien. We belijden ze aan God. Dan gaan we al onze zonden steeds meer haten.

In het ootmoedig besef dat Jezus Christus in onze plaats erom gestraft is met de bittere en smadelijke dood aan het kruis. Hij verloste ons van de straf door te voldoen aan Gods recht. Zo verdiende Hij voor u genade en het leven. In zijn kruisdood schittert Gods liefde en barmhartigheid voor zondaren.

*Ja, In het kruis zal 'k eeuwig roemen
en geen wet zal mij verdoemen.
Christus droeg de vloek voor mij,
Christus is voor mij gestorven,
heeft gena voor mij verworven:
'k ben van dood en zonde vrij!*

Amen.